Finanšu ministrija

Smilšu iela 1, Rīga, LV-1919, tālr. 67095689, 67095578, fakss 67095503, e-pasts pasts@fm.gov.lv, www.fm.gov.lv

Rīgā

06.12.2024. Nr. 2.1.-21/17-2 / 3614

Uz _____ Nr. _____

Ekonomikas ministrija

Kopija:
LATVIJAS BANKA

Par Ekonomikas ministrijas izstrādāto informatīvo ziņojumu "Rīcības plāns kapitāla tirgus attīstībai un finanšu pieejamībai tautsaimniecībā"

Finanšu ministrija ir saņēmusi elektroniski atsūtīto 2024. gada 2. decembra Ekonomikas ministrijas izstrādāto informatīvo ziņojumu "Rīcības plāns kapitāla tirgus attīstībai un finanšu pieejamībai tautsaimniecībā". Iepazīstoties ar izstrādāto informatīvo ziņojuma projektu, Finanšu ministrija neatbalsta tā tālāku virzību.

Ziņojumā izvirzīts mērķis līdz 2025.gadam trīskāršot Latvijā izsniegto kredītu apjomu; dubultot uzkrāto ārvalstu tiešo investīciju apjomu un palielināt Baltijas biržā kotēto Latvijas uzņēmumu kapitalizāciju līdz 15% no IKP. Vienlaikus, attiecībā uz kapitāla tirgus attīstību ne esošās situācijas izvērtējums, ne piedāvātie pasākumi nevar nodrošināt izvirzītā mērķa sasniegšanu, kā arī nesniedz pamatojumu, kāpēc šie jautājumi risināmi ar šo ziņojumu un atkāpjas no jau Ministru kabinetā apstiprinātā kapitalizācijas mērķa – 2027.gada 9% no IKP. Papildus norādām, ka ziņojuma kapitāla tirgus sadaļā iekļautiem pasākumiem liela daļai nav nekāda sakara ar kapitāla tirgus attīstību, piemēram, iedzīvotāku ienākumu nodokļa režīms nerezidentiem par virtuālās valūtas atsavināšanu, eksporta kredītu apdrošināšanas modelis vai krājaizdevu sabiedrību darbības paplašināšana. Vienlaikus atzīmējams, ka lielākā daļa no pasākumiem, kas attiecas uz finansējuma pieejamības uzlabošanu ir tādi, kas jau iepriekš diskutēti un iekļauti citos plānošanas dokumentos, vai arī noraidīti finansējuma trūkuma vai citu apsvērumu dēļ. Ekonomikas ministrijas ziņojums nesatur informāciju, kā ar šo ziņojumā fragmentēto pasākumu kompilāciju var nodrošināt ziņojuma ievaddaļā izvirzīto ambiciozu mērķu sasniegšanu un to, kādā apjomā šo mērķu sasniegšanu tieši nodrošina šajā ziņojumā iekautie pasākumi un kādā, piemēram, jau Ministru kabinetā apstiprinātie ziņojumi par kapitāla tirgus attīstību.

Ziņojumā iekļautajā sadaļā par būtiskākiem pasākumiem, kas paveikti vai izvirzīti no esošās valdības puses kapitāla tirgus attīstībā nav nekāda sasaiste un tajā nav iekļauti pasākumi, kas izriet no Ministru kabinetā izskatītajiem informatīvajiem ziņojumiem "Informatīvais ziņojums "Par Latvijas kapitāla tirgus tālāku attīstību"" (Ministru kabineta 2023.gada 16.maija sēdes protokols Nr.26 27§) un "Informatīvais ziņojums par valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībām, kas virzāmas sākotnējam publiskam piedāvājumam" (Ministru kabineta 2024.gada 9.aprīļa sēdes protokols Nr.15 70§).

Kā viena no Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta prioritātēm ir birokrātijas mazināšana. Finanšu ministrija ir saņēmusi Ministru prezidentes 2024.gada 28.novembra rezolūciju Nr.7.8.5/2024-DOC-2353-3578 ar kuru visiem ministriem pārsūtīta Ārvalstu investoru padomes Latvijā, Latvijas Darba devēju konfederācijas un Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības kameras vēstule par koordinācijas un kvalitātes trūkumu politikas plānošanas dokumentos. Minētajā vēstulē norādīts, ka valsts stratēģisko dokumentu kvalitāte, savlaicīgums, sasaiste un citiem stratēģiskajiem dokumentiem, to pielietojamība un regulāra izpildes uzraudzība pēc vienotiem kritērijiem ir būtisks faktors šajos dokumentos noteikto uzdevumu izpildei un apzinātai, koordinētai virzībai uz definētiem mērķiem. Ja šie priekšnoteikumi tiek pildīti tikai formāli, tad darbs pie šādu dokumentu izpildes izstrādes un pati stratēģija kļūst par administratīvo slogu – iesaistītajām pusēm jāziņo par pasākumiem, kuri netiek pildīti.

Kā uzskatāms piemērs minētajā vēstulē norādīts fakts, ka ārvalstu investori attiecās sniegt komentārus šogad par Ekonomikas ministrijas virzītajiem informatīvajiem ziņojumiem" Par Latvijas Ekonomikas attīstību" un "Par Nacionālās industriālās politikas pamatnostādņu 2021.-2027.gadam īstenošanas starpposma novērtējumu", ņemot vērā šo dokumentu zemo kvalitāti un to, ka informatīvie ziņojumi ietver dažādas prioritātes, tie nav sinhronizēti ar citiem attīstības dokumentiem, nav noteikti uz rezultātiem orientēti mērķi un rezultatīvie rādītāji, kā arī veids kā tie ietekmēs mērķu sasniegšanu. Tādējādi, radot priekšstatu, par nekvalitatīvu, saturisku darbu prioritāšu izstrādē un to pavadošajā politiskajā diskusijā. Cita starpā vēstules autori norāda, ka tas nerisina birokrātijas mazināšanu un valsts attīstības plānošanas uzlabošanu pēc būtības.

Finanšu ministrija jautājumus par kapitāla tirgus attīstību virzīs Ministru kabinetā atbilstoši iepriekš Ministru kabinetā pieņemtajiem lēmumiem, tajā skaitā, nodrošinot izvērtējamu par esošo situāciju, lai nodrošinātu iepriekš valdībā izvirzītā mērķa sasniegšanu – 9% no IKP 2027.gadā atbilstoši valdības iepriekšējos lēmumos noradītajiem terminiem – 2025.gada 1.aprīlis.

Vēršam uzmanību, ka ziņojums dublē Finanšu ministrijas darbu finanšu sektora attīstības politikas veidošanā, un pārklājas ar līdz šim izstrādātajiem dokumentiem:

1) Kreditēšanas veicināšanas ziņojums (FM_kreditēšana_FSAP_25.05.23.pdf) un pēdējā aktuālā atskaite (FM_kreditēšanas pasākumu izpilde.docx);

2) 2023. gada ziņojums 23-TA-860: Informatīvais ziņojums "Par Latvijas kapitāla tirgus tālāku attīstību";

3) 2024. gada ziņojums 24-TA-51 (IP): Informatīvais ziņojums par valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībām, kas virzāmas sākotnējam publiskam piedāvājumam;

4) Ēnu ekonomikas ierobežošanas plāns 2024.-2027. gadam.

Valsts kopējo mērķu sasniegšanā svarīga ir darba koordinācija un ministriju savstarpēji papildinošs kopdarbs pie politikas veidošanas. Ierosinām ziņojuma kvalitātes nolūkos skaidrāk nodalīt kompetences jomas. Finanšu ministrija aicina Ekonomikas ministriju fokusēties uz EM darbības jomām, kā piemēram, uzņēmējdarbības veicināšanu. Savukārt Finanšu ministrija ir gatava turpināt izveidotās iestrādes finanšu tirgus politikas jomā, t.sk. kapitāla tirgus politikas veidošanā, un veiktu politikas koordināciju un dokumentu izstrādi.

Vadoties no minētā Finanšu ministrija neatbalsta informatīvā ziņojuma tālāku virzību un pielikumā pievieno informatīvo ziņojumu ar Finanšu ministrijas daudz detalizētākiem komentāriem.

Pielikumā: ziņojums ar Finanšu ministrijas komentāriem tekstā uz 44 lapām (INFORMATIVAIS_ZINOJUMS_NOSUTISANAI_FM koment.docx).

Valsts sekretāre (paraksts*) B. Bāne

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Tiesnieks 20258930
Imants.Tiesnieks@fm.gov.lv